

บทที่ 5

อภิปรายผลการวิจัย

จากการสำรวจเห็ดโบลิตัสในอุทยานแห่งชาติคอกสุมทุมพยุ ระหว่างเดือนมิถุนายน 2540 ถึงเดือนกรกฎาคม 2541 ในพื้นที่ป่าแหลมสน ห้วยคอกม้า บ้านแม่ช้างเตียน น้ำตกมณฑาธาร วังบัวบาน สวนสัตว์เชียงใหม่ สวนสัตว์เชียงใหม่สวนพฤกษศาสตร์สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ โป่งแยง สันปง และบ้านวัดจันทร์ซึ่งในช่วงสำรวจมีอุณหภูมิ 16-27°C ความชื้นสัมพัทธ์ 68-100% เก็บรวบรวมตัวอย่างได้จำนวน 110 ตัวอย่าง ศึกษาในห้องปฏิบัติการโดยการตรวจสอบ ลักษณะทางสัณฐานวิทยา และโครงสร้างขนาดเล็กภายใต้กล้องจุลทรรศน์ บ่งบอกชนิด (identify) เทียบกับรูปวิธาน (Key) ของ Moser (1983) หรือจากรูปวิธานในหนังสือรายวิชาต่างๆ พบว่าเป็น เห็ดในวงศ์ *Boletaceae* จำนวน 9 สกุล ได้แก่ *Boletus*, *Chalciporus* (*Rubinoboletus*), *Gyrodon*, *Gyroporus*, *Leccinum*, *Pulveroboletus*, *Suillus*, *Tylopilus* และ *Xerocomus* และวงศ์ *Strobilomycetaceae* จำนวน 3 สกุล ได้แก่ *Boletellus*, *Porphyrellus*, และ *Strobilomyces* สามารถ บ่งบอกชนิดของโบลิตัสในระดับสปีชีส์ได้ดังนี้คือ *Boletus coccineinanus* Watl., *B. fragrans* Vitt., *B. impolitus* Fr., *B. magnificans* Watl., *B. queletii* Schulz., *B. radicans* Pers. ex Fr., *B. regius* Krbh., *B. retisporus* Pat. et Bak., *B. speciosus* Frost, *Gyroporus castaneus* (Bull. ex Fr.) Quél., *Leccinum crocipodium* (Let.) Watl., *L. griseum* (Quél.) Sing., *L. oxydabile* (Sing.) Sing., *L. scabrum* (Bull. ex Fr.) S.F. Grey, *L. thalassinum* Pilat & Dermek, *Rubinoboletus ballouii* Watl., *Gyrodon* sp., *Pulveroboletus ravanellii* (Berk. et Curt.) Murr., *Suillus granulatus* (L. ex Fr.) O. Kuntze, *S. grevillei* (Klotzsch) Sing., *S. luteus* (L. ex Fr.) S.F. Grey, *S. placidus* (Bon.) Sing., *Tylopilus humilis*, *T. nigerlimus*, *Xerocomus rubellus* (Krbh.) Quél., *X. moravicus* (Vacek) Herink *Boletellus emodensis* (Berk.) Sing., *Porphyrellus porphyrosporus* (Fr.) Gilb., *P. pseudoscaber* (Secr.) Sing., *Strobilomyces strobilaceus* (Scop. ex Fr.) Berk. และ *St. mollis*. และไม่สามารถบ่งบอกชนิดได้ 37 ตัวอย่าง ได้แก่ *Boletellus* sp. 1 ตัวอย่าง *Boletus* spp. 11 ตัวอย่าง *Gyrodon* sp. 1 ตัวอย่าง, *Leccinum* 6 ตัวอย่าง, *Pulveroboletus* 1 ตัวอย่าง, *Rubinoboletus* 1 ตัวอย่าง, *Suillus* 2 ตัวอย่าง, *Strobilomyces* 2 ตัวอย่าง, *Tylopilus* 10 ตัวอย่าง และไม่สามารถระบุถึงสกุลได้ 2 ตัวอย่าง จากการสำรวจนี้พบโบลิตัสมากกว่าที่มีระบุไว้ในหนังสือคู่มือที่ใช้ในการจัดจำแนกและบ่งบอกชนิดที่มีอยู่ โดยเมื่อเปรียบเทียบกับปราณี (2521) ซึ่งเก็บรวบรวมและหาชื่อวิทยาศาสตร์ของเห็ดกินได้และเห็ดพิษบริเวณคอกสุมทุมพยุและคอกพยุ พบว่าเห็ดโบลิตัสที่พบในครั้งนี้มีจำนวนมากกว่าสามารถจำแนกได้เป็น *Boletus*, *Rubinoboletus* (*Chalciporus*), *Gyrodon*, *Gyroporus*, *Leccinum*,

Pulveroboletus, *Suillus*, *Tylopilus*, *Xerocomus*, *Boletellus*, *Porphyrellus*, และ *Strobilomyces* แต่จากการสำรวจของปราชญ์พบเพียง 2 สกุลเท่านั้น คือ *Boletus* และ *Boletellus* ส่วนอีก 6 ตัวอย่างไม่สามารถบ่งบอกถึงระดับสกุลได้ เมื่อเปรียบเทียบกับเกษม (2537) ที่รายงานเกี่ยวกับโบลิตัสไว้ 5 สปีชีส์ ได้แก่ *Boletus aestivalis*, *B. edulis*, *Suillus americanus*, *S. pictus* และ *Strobilomyces floccopus* ในการสำรวจนี้พบเพียง *St. floccopus* (*St. strobilaceus*) เท่านั้น และเมื่อเปรียบเทียบกับ อนงค์ (2539) ที่รายงานเกี่ยวกับโบลิตัสไว้ 3 สปีชีส์ ได้แก่ *Heimiella retispora*, *B. edulis* และ *Porphyrellus fusisporus* ในการสำรวจนี้พบเพียง *P. porphyrosporus* เท่านั้น ราชบัณฑิตยสถานได้จัดทำหนังสือเรื่องเห็ดกินได้และเห็ดมีพิษในประเทศไทย ฉบับราชบัณฑิตยสถานขึ้นในปี 2539 มีรายงานเกี่ยวกับเห็ดในวงศ์ *Boletaceae* 7 สกุล 14 สปีชีส์ ได้แก่ *Boletus chromapes*, *B. chrysenteroides*, *B. chrysenteron*, *B. colossus*, *B. edulis*, *B. griseipurpureus*, *B. rectus*, *Heimiella retispora*, *Phaeogyroporus portentosus*, *Porphyrellus fusisporus*, *Pulveroboletus ravanellii*, *Suillus granulatus* และ *S. luteus* และเห็ดในวงศ์ *Strobilomycetaceae* 1 สปีชีส์ ได้แก่ *Strobilomyces floccopus* (ราชบัณฑิตยสถาน, 2539) ในการสำรวจนี้พบเพียง *Boletus retisporus*, *P. porphyrosporus*, *Pulveroboletus ravanellii*, *Suillus granulatus* และ *S. luteus* จากการรวบรวมข้อมูลพบว่ามี 8 สกุลที่มีรายงานไว้เป็นหลักฐานในประเทศไทย ได้แก่ *Boletus*, *Heimiella*, *Phaeogyroporus*, *Porphyrellus*, *Pulveroboletus*, *Suillus*, *Strobilomyces* และ *Tylopilus* แต่มีเพียง 5 สกุลเท่านั้นที่ตรงกับ Ainsworth et al. (1973) ได้เสนอไว้ ได้แก่ *Boletus*, *Pulveroboletus*, *Suillus*, *Strobilomyces* และ *Tylopilus* ส่วนในคู่มือของ Moser (1983) ในการสำรวจครั้งนี้พบ *Boletus coccineinanus* และ *Rubinoboletus ballouii* ซึ่งตรงกับรายงานของ Watling (1998) ซึ่งรายงานว่า *B. coccineinanus* ในประเทศไทยจะมีการแพร่กระจายทั่วไปที่เขาใหญ่และดอยสุเทพเท่านั้น ส่วน *Rubinoboletus ballouii* จะพบได้ทั่วไปในประเทศไทย และ มาเลเซีย แต่จะพบได้บางที่ในประเทศออสเตรเลีย และในอเมริกาเหนือ และพบ *Pulveroboletus ravanellii* ซึ่งเป็นเห็ดที่พบในอเมริกาเหนือ และมีการกระจายอยู่ทั้งในญี่ปุ่นและจีนด้วย นอกจากนี้ยังพบ *Gyroporus castaneus* โดยในประเทศไทยจะเป็นกลุ่มของ *G. castaneus-heterosporus* ส่วน *Strobilomyces* ที่พบส่วนใหญ่จะเป็น *S. strobilaceus*, *S. velutipes* และ *S. mollis* และ *Boletellus emodensis* ซึ่งตรงกับรายงานของ Watling (1998) แต่ในครั้งนี้อยู่ในรายงานเนื่องจากเกิดการสลายตัวไป เมื่อสังเกตดูให้ดีจะพบว่าไม่มีรายงานเกี่ยวกับ *Lecctnum* ในประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากเนื่องมาจากการใช้คู่มือในการบ่งบอกชนิด (key) ต่างกัน ซึ่งมักจะทำให้เกิดความสับสนในการบ่งบอกชื่อของตัวอย่างที่เก็บมาได้